

Порівняльна типологія російської та української мов

спеціальність 035 «Філологія»

Викладач – Самборська Ірина Миколаївна, кандидат філологічних наук, доцент

Кількість кредитів – 3

Семестр – 11

Анотація

Навчальна дисципліна «Порівняльна типологія російської та української мов» входить до циклу професійної підготовки здобувача вищої освіти і належить до вибіркових компонентів освітньо-професійної програми підготовки магістра філології за спеціальністю 035 «Філологія» спеціалізації 035.03 «Слов'янські мови та літератури (переклад включно)».

Проблеми порівняльної лінгвістики є важливими для фахівців з перекладу, оскільки переклад – особливий вид зіставлення мов, у процесі якого перекладач зіставляє одиниці двох мов, визначаючи ступінь їх еквівалентності. А це обумовлює прикладне значення порівняльної типології для теорії та практики перекладу, оскільки курс спрямований на формування навичок компаративного аналізу фонетико-орфоепічних, лексичних, морфологічних та синтаксичних особливостей мовних одиниць порівнювальних мов, розвиток лінгвістичної компетентності студентів, формування навичок перекладацького аналізу. Він дає змогу студентам опанувати комплексними знаннями про будову російської та української мов, оволодіти відповідною термінологією, удосконалити навички різних трансформацій при перекладі.

Предмет порівняльної типології будується на основі знань, одержаних студентами з теоретичних курсів фонетики, граматики, лексикології, стилістики з урахуванням фактичного матеріалу відповідних аспектів української мови. Основу типологічного порівняння становлять одиниці відповідних мовних рівнів – звук (фонема), морфема, слово (лексема) та його граматичні форми, синтаксема, а також притаманні їм у кожній мові різні особливості, в яких знаходять прояв ізоморфні та аломорфні риси метамови та порівнюваної з нею мови.

Мета курсу – навчити майбутніх філологів-перекладачів знаходити й самостійно та ефективно використовувати у своїй професійній діяльності спільні та відмінні риси в системі фонетичних/фонологічних, лексичних, граматичних і почасти стилістичних явищ російської та української мов.

Завдання дисципліни: узагальнити знання студентів із вивчених на попередніх курсах теоретичних дисциплін; висвітлити основні теоретичні положення, на яких будується курс порівняльної типології російської та української мов, з урахуванням досягнень сучасних лінгвістичних досліджень; розвивати у студентів вміння визначати та класифікувати основні спільні й відмінні риси та явища у мовах, що порівнюються, а також здійснювати зіставний аналіз даних явищ на фонетичному, фонологічному, морфологічному, лексичному, синтаксичному рівнях.

Очікувані результати навчання

Згідно з вимогами освітньо-професійної програми студенти повинні

знати:

- предмет, мету і завдання порівняльної типології як самостійного розділу типології мов, її місце серед інших мовознавчих дисциплін і взаємозв'язки з ними;
- сутність методів і принципів, які використовуються у порівняльній типології;
- системи мов, правила їх функціонування в іншомовній комунікації;
- регулярні відповідності у російській мові граматичним та лексичним одиницям української мови;
- загальні принципи перекладу;
- правила побудови текстів обома мовами для досягнення їх зв'язності, послідовності, цілісності на основі композиційно-мовленнєвих норм.

вміти:

- здійснювати доречний вибір мовних засобів та застосовувати їх з урахуванням структурних, лексико-семантичних, фразеологічних і стилістичних особливостей текстів мовою оригіналу й перекладу;
- працювати з науковою літературою з порівняльної типології, оперувати як типологічними, так і мовознавчими термінами;
- використовувати при перекладі словники різних типів, нелінгвістичну довідкову літературу.

Очні консультації: за попередньою домовленістю – щопонеділка з 11.30 до 13.30

Онлайн консультації: за попередньою домовленістю з викладачем щовівторка з 17.00 до 19.00.

E-mail викладача: irina.samborskaya63@gmail.com